

40 jaar Natuurpunt Kern De Reiger

Ergens in 1984, in Slypskapelle, een deelgemeente van Moorslede. Midden in de natuur van 'De Rekken' (*), smeden buurmannen Filip Cardoen en Willy Dumortier plannen om met een natuurwerkgroep te starten. 'De Rekken' is een nat en ruig gebiedje waar ze allebei een voorliefde voor hebben. Aangezien er daar regelmatig een reiger te zien is, leidt hun zoektocht naar een naam voor hun vereniging niet ver: 'Natuurwerkgroep De Reiger' is geboren. Aanvankelijk zijn ze een afdeling van VELT, de 'Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren', dus voor al wie milieuvriendelijk aan de slag wil in keuken of tuin.

Omdat beiden houden van 'De vuisten van Vlaanderen', zoals knotwilgen hier genoemd worden, is het knotten van deze bomen één van de eerste werkzaamheden. Brandhout werd in die tijd steeds minder noodzakelijk en de wilgeneigenaars rooiden dan ook liever deze 'bomen-met-veel-werk-aan' dan ze om de 5 tot 7 jaar te snoeien. In het ruime gebied rond Moorslede worden vele vrije uren opgeofferd om deze typische landschapselementen te laten overleven.

De grootste poten worden apart gehouden om ze als nieuwe 'Vlaamse vuisten' te planten. De eerste 10 jaar worden op die manier meer dan 3.000 nieuwe wilgenpoten geleverd.

Met twee een werkgroep gaande houden is niet te doen: ze hadden vrijwilligers nodig. Om mee te helpen, maar eventueel ook om mee in het bestuur te zetelen. Het ronselen van mensen gebeurde overal waar aangevoeld werd dat er 'groen bloed' zat. Al snel kwamen Rik D'Hulster, Mathieu Foré, Peter Goossens en Jean-Pierre Vandamme de rangen versterken. Kort nadien vond ook Bart Debaes een plaatsje in het bestuur. Jean-Pierre nam vanaf 1995 de voorzitterssjerp over en leidt de groep ondertussen al bijna 30 jaar. Bijgevolg hebben we binnenkort nog een reden voor een feestje!

Al snel bruiste de vereniging van actie. We bleven zorgen voor knotwilgen, maar maakten en plaatsten ook nestbakken. De Reiger mag gerust dé pionier genoemd worden voor het maken en plaatsen van steenuilbakken in de streek, dit in samenwerking met wijlen Jozef Van Hoe, een

vogelringer. Het bestand van deze roofvogels ging er daardoor zienderogen op vooruit. Elk jaar werden er grotere aantallen van deze muizeneters geringd en één van die ringmomenten werd dan opengesteld voor het publiek. Dit lokte vaak nogal wat geïnteresseerden.

De vereniging startte ook erg vroeg met het plaatsen van kerkuilenbakken. Deze vogels waren zo goed als verdwenen uit West-Vlaanderen en om hen meer kansen te geven, plaatste De Reiger nestbakken in verschillende gebouwen in de streek. Elke kerk kreeg een eigen bak. Niet dat we de vogels daarmee nóg kerkelijker wilden maken. Er kwamen er even goed in oude schuren te hangen. We haalden er toentertijd makkelijk de kranten mee, zelfs een reportage op WTV.

We verschenen wel vaker in de kranten. Als we bijvoorbeeld een debatavond organiseerden om de plaatselijke politici er op te wijzen dat hun manier van werken nefast was voor de natuur, kwamen de journalisten daar graag naar toe. Daar werden de problemen met de Heulebeek

Sedert het ontstaan van de natuurwerkgroep De Reiger staan Willy Dumortier en Filip Cardoen aan het roer van de vereniging.

Natuurwerkgroep De Reiger werd in 1984 opgericht in Slypskapelle door Filip Cardoen en Willy Dumortier. De eerste jaren werd er hard gewerkt om de knotwilgen in de streek te behouden.

aangekaart, de vele overtredingen van het wegbermderecree, het mestoverschot, enzovoort. Het was toen niet zoveel anders dan nu: politieke beloften worden op zo'n avond vlot gemaakt, maar al even snel weer vergeten.

Een 'red de huiszwaluw-actie' werd op poten gezet en op verschillende plaatsen verschenen sleutel-op-de-deurwoningkjes in houtbeton voor deze sympathieke vogeltjes. Mezenkasten timmeren met de schooljeugd van Moorslede en zijn deelgemeenten is ook al jaren vaste prik. Elk jaar komen één of meerdere klassen uit verschillende scholen een dagje timmeren.

Het zijn telkens drukke momenten waarop het dragen van gehoorbescherming echt wel noodzakelijk is, want geklopt wordt er! Ondertussen hangen er al een paar honderd van deze holbewonerswoningen in de omgeving. Daar kunnen heel wat vogelkoppels van profiteren, maar dat op die manier de liefde voor de natuur wordt aangewakkerd, is een even belangrijke doelstelling van deze activiteit.

Ondertussen werden ook al insectenhoeven in diverse grootte gebouwd. De grootste exemplaren staan op de begraafplaats in Moorslede en aan de Bib.

Een 'specialleke' in de reeks van Reigeracties was de optocht, die samen met verschillende Moorsleedse verenigingen in elkaar werd gestoken, om te protesteren tegen de komst van een site om radioactief materiaal op te slaan. De geschilderde koe die meeliep roept bij velen nog altijd een leuke herinnering op.

De Reiger organiseerde natuurwandelingen en verzoon steeds weer nieuwe activiteiten. Er volgden avonden rond ecologisch bier brouwen, artisanaal brood bakken, het composteren van groenten- en tuinafval, het gebruik van geneeskrach-

Steeuilenbakken hangen en de jongen ringen met Jozef Van Hoe of protesteren tegen de opslag van radioactief afval in onze gemeente: we deden het allemaal.

Insecten: lekker uit het vuistje of in een smeuije meelwormencake...

Nestkasten timmeren blijft een topper. Het helpt niet alleen vogelkoppels aan een thuis, het zorgt er hopelijk ook voor dat de kinderen interesse krijgen voor de natuur.

tige kruiden, zelf oesterzwammen kweken, ... Toen begin jaren 2000 duidelijk werd dat ons energieverbruik een grote impact heeft op de natuur, werd een infoavond rond energiebesparing georganiseerd. De werkgroep bezocht imkers en fruit-boomkwekerijen en leerde in een lessenreeks om deze bomen correct te snoeien. Al deze activiteiten hadden één rode draad: de liefde voor de natuur.

Om hun 20 jaar bestaan te vieren werd een fietszoektocht van 28 km samengesteld. Op de landelijke wegen moesten de deelnemers 20 vragen oplossen. De opkomst was veel groter dan verwacht, waardoor Mathieu veel langer aan de inschrijftafel moest blijven zitten dan gepland. Al dat inschrijven zorgde voor heel veel dorst, zodat Mathieu de dag nadien leed aan een vreemde ziekte die sindsdien 'inschrijvingshoofdpijn' wordt genoemd.

De mannen van de Reiger waren pioniers. Al eind jaren tachtig organiseerden ze hun eerste avond over het eten van insecten. Dat was toen wel heel erg vernieuwend. Ze konden met dit controversiële item een hele zaal kijklustigen lokken. Aan het begin van de avond zaten daar nog geen 'proevers' tussen, maar op het eind van de voordracht hadden de meeste aanwezigen toch al hun eerste krekkel en sprinkhaan verorberd. Een aantal durfballen kregen elkaar zo ver dat ze zich ook aan levende meelwormen waagden. En ik kan u geruststellen: die durfballen leven nog.

Nog controversiëler was de voordracht over 'urinetherapie'. Daarin werd uit de doeken gedaan op welke manier je voordeel haalt uit je zelfgeproduceerde pi(l)skleurig vocht. Als uitwendig ontsmettend middel gebruik ik dit nog steeds, met prima resultaat overigens. Toen de Amsterdamse spreker aanhaalde dat je dit vocht ook kunt drinken, lokte dit bij de meeste luisteraars enkel een opkrullende neus uit. Aan het eind van

die avond was het dan ook enkel die man die een glas van zijn eigen 'gouden productie' achterover sloeg.

Heel eigen aan De Reiger was ook dat we elk jaar 'De Natuur Almanak' uitbrachten. Hij werd gedrukt op de persen van Roullarta en werd dan, samen met 'De Streekkrant', gratis verspreid in heel Moorslede. Buiten Moorslede werden er luxe-uitgaven van verkocht. Filip Cardoen was samensteller en tekenaar van dienst. Hij spendeerde telkens heel wat uren om elk jaar opnieuw een ander onderwerp extra in de kijker te zetten. Zo kwamen er edities over huiszwaluw, kerkuil, kievit, steenuil, torenvalk, paddenstoelen of zelfs de dumping van kernafval.

In het jaar 2000 werd de Reiger een kern van het grotere Natuurpunt Mandelstreek en een paar jaar later waren we heel erg trots toen Mathieu Foré er vanuit zijn job bij het Agentschap voor Natuur en Bos in slaagde om het Vierkavenbos te realiseren. Niet echt een verwezenlijking van het Reigerbestuur dus, maar we zijn maar wat trots dat het onze kameraad gelukt is. Daarom zien we dit bos een beetje als 'het onze' en organiseren we elk jaar verschillende activiteiten in dit mooie en afwisselende natuurgebied.

Na jaren van dienst verlieten een aantal bestuursleden onze vereniging, maar gelukkig kwam Steven Nuytten de rangen weer versterken. Ondertussen nam Steven ook de taak als beheersteamverantwoordelijke van het Waterdambosje op zich. De aankoop van dit natuurgebiedje, dat we met de steun van Natuurpunt Mandelstreek eind januari 2020 konden verwerven, is één van de laatste grote wapenfeiten van onze vereniging.

En al zijn we niet meer de heel erg actieve en jonge groep van weleer, we zijn een hechte vriendengroep gebleven. Naast de aangename 'werk'uren voor de vereniging, roepen ook de gezellige avondjes samen (vaak met oud-bestuursleden) of de vele weekends die we samen meemaakten, heel leuke herinneringen op. Laat ons hopen dat we nog lang van deze 'groene' vriendschappen mogen genieten.

Tekst: Bart Debaes

Foto's: Bart Debaes & Filip Cardoen

(*) 'De Rekken' is een natuurgebiedje van krap 1,5 ha tussen de Dadizelehoekstraat en de Sprietstraat. De noordelijke helft is op het gewestplan ingekleurd als natuurgebied, maar is in landbouwgebruik en heeft nog weinig natuurwaarde. Het zuidelijke deel is op het gewestplan ingekleurd als 'natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreserveaat' en is een ruig en waardevol stukje natte natuur.

Boven de aanplantingen in en onder de officiële opening van het Waterdambosje.

Bart, Filip, Jean-Pierre en Steven: het huidige bestuur van Natuurpunt Kern De Reiger.